

MODALITĂȚI DE FORMARE A CULTURII PEDAGOGICE LA STUDENȚI ÎN PROCESUL INSTRUIRII PROFESIONALE

NINA SOCOLIUC, dr., conf.

Universitatea de Stat "A.Russo", Bălți

În contextul noilor transformări social-economice din societate, învățământul trebuie să facă față cerințelor din domeniul de activitate în baza unor concepte moderne cu eficiență sporită în desfășurarea muncii didactice axată pe competențe profesionale.

Astăzi nu poți fi satisfăcut de acel învățător care nu-și îndeplinește obligațiunile sale profesionale, nu dispune de calități ale unei personalități creatoare. Fără profesionalism e imposibilă o educație și instruire contemporană. De faptul ce însușiri ale "eului", sau învățătorul le transmite elevilor, ce strune ale sufletului lor el poate să atingă, în multe privințe depinde de viitorul societății noastre.

Aspectul prioritar al procesului de învățământ la etapa actuală îl constituie atenția acordată atât procesului educațional, cât și creșterii nivelului calitativ al pregătirii profesionale teoretice și practice, cerințe esențiale față de specialiști din domeniu.

Învățătorul claselor primare trebuie să fie foarte bine pregătiți din punct de vedere profesional. Înarmat cu principiile generale ale

pedagogiei, cunoscând specificul instruirii elevilor mici, învățătorul va putea să dirijeze sistematic procesul didactic.

Un rol esențial îl ocupă stăpânirea și a metodelor de studiere a personalității elevului mic, utilizarea acestora în practica instructivă. Acest lucru implică necesitatea de a-și îmbogăți cunoștințele profesionale.

Multiple studii și cercetări s-au întreprins în acest domeniu. Recomandăm un șir de lucrări științifice ale savanților E.Gonobolin, N.Tamarin, N.Kuzmin, A.Șcerbakov, V.Slastenin, L.Radu, V.Mîndîcanu.

Studiile analizate și investigațiile efectuate în laboratorul "Bazele tehnologiei și măiestriei pedagogice" sunt și ele reale argumente cu privire la formarea culturii pedagogice la studenți în procesul instruirii profesionale.

Savanții care cercetează problema în cauză pun accent, în primul rând, pe profesionalism. Se subliniază că un profesionalist, un pedagog dotat trebuie să fie înzestrat, mai întâi de toate, cu calități moral-spirituale (conștiință națională, spiritualitate, responsabilitate civică și morală); individual-psihologice (erudiție, vocație, pregătire profesională) posedând cunoștințe speciale și practicând metode moderne de instruire (tehnica pedagogică, tehnologii pedagogice, eleganță a comunicării, cultură a vorbirii) și, desigur, inteligență, creativitate.

Deci, cultura de specialitate și cea pedagogică sunt cele care conferă nota specifică activității sale profesionale. Cultura de specialitate înseamnă stăpânirea la cel mai înalt nivel a conținutului obiectelor de învățământ pe care le predă în așa fel, încât competența profesională să nu prezinte nici o fisură.

Cultura pedagogică, la rândul ei, presupune o temeinică pregătire psihologică, pedagogică și metodică, care trebuie să se îmbine cu cea de specialitate, ridicând astfel valoarea pregătirii profesionale. Pentru a cerceta pe deplin și profund probleme în cauză ne-a interesat următoarele momente: care sunt posibilitățile și ce condiții trebuie create pentru ca studenții să-și formeze cultura pedagogică în procesul instruirii profesionale.

Astfel, am determinat condițiile pedagogice de formare a culturii pedagogice a studenților în procesul instruirii profesionale:

- intensificarea calității activității instructive, ca prima condiție de formare a culturii viitorului specialist;
- organizarea și desfășurarea activităților instructive conform tehnologiilor educaționale moderne, care să orienteze procesul de învățământ spre creativitate;
- apropierea (în momentul de bază) activității profesionale a specialistului și a activității de instruire a studentului;
- educarea studenților în spiritul eticii pedagogice, ca o condiție de a-i da posibilitatea să facă față profesiei ce și-a ales-o.

Calitatea activității instructive a studenților este determinată de calitatea comunicării pedagogice, de cultura activității comune a profesorului și studentului.

În scopul formării culturii pedagogice la studenții absolvenți am elaborat programa seminarului special cu tematica "Formarea culturii pedagogice a învățătorului claselor primare (educatorului) în procesul activității sale profesionale". Activitățile formative orientate la formarea culturii pedagogice s-au efectuat sub diferite forme: lecții-dialog, lecții discuții, mese rotunde, dispute etc.

În procesul dezvoltării subiectelor, o atenție deosebită s-a atras ideilor de bază, conștientizarea cărora a contribuit la formarea bazelor teoretice, înțelegerii ridicării culturii personalității pedagogului, ca o sarcină primordială a educației generației în creștere.

Voi dezvălui succind unele din modalitățile de desfășurare a activităților formative orientate la formarea culturii pedagogice a viitoruilor învățători ai claselor primare.

Astfel, la prima activitate am pus în discuție subiectul "Aspectul profesional al modelului pedagogului". Prima parte a activității am desfășurat-o sub formă de comunicare scurtă. Le-am anunțat planul după care o să discutăm dezvăluind ideile de bază: funcțiile profesionale ale pedagogului; cunoștințele necesare pentru realizarea acestor funcții; abilitățile și dexteritățile profesionale.

A doua parte a activității a decurs sub formă de răspunsuri la întrebările puse, schimbul liber de opinii. Activitatea cu subiectul "Aptitudinile și potențele creative ale personalității pedagogului" s-a desfășurat sub formă de lecție-conversație. Această formă ne-a dat posibilitate de a-i include activ pe studenți în discuție.

În scopul clarificării gradului gătinței lor de a percepe materialul, le-am adresat întrebări: Cum ar trebui să arate învățătorul-model de mâine? Care ar trebui să fie calitățile lui dominante? Ce aptitudini, abilități trebuie dezvoltate pentru a-i permite să devină maestru în educație?

Activitatea cu subiectul "Experiența pedagogică" a fost desfășurată sub formă de masă rotundă. Astfel, din punct de vedere teoretic s-a stabilit sensul și semnificația noțiunii "experiența pedagogică" - ca o activitate practică în domeniul educației și instruirii, o sinteză a acestei activități, ce își găsește exprimare în calitățile și însușirile umane. La activitatea respectivă s-a pus accent pe studiile despre experiența pedagogilor novatori V.A.Suholinski și Ș.A.Amonaşvili, fiind accesibile învățătorilor din Moldova.

La finele acestor discuții s-a accentuat un moment important: promovarea experienței pedagogice fără a ține cont de nivelul reproductiv sau novator, poartă caracter publicitar sau înseamnă lipsa de competență și originalitate.

Activitatea cu subiectul "Cultura comunicării pedagogice a învățătorului claselor primare (educatorului) de asemenea s-a desfășurat sub formă de "masă rotundă". Au fost puse în discuție următoarele întrebări: "Ce loc ocupă capacitatea comunicării și sociabilitatea în modelul personalității pedagogului?"; "Ce presupune structura comunicării pedagogice?"; "Ce prezintă funcțiile pedagogice ale comunicării?"; "Ce sarcini educaționale realizează învățătorul claselor primare (educațional) prin comunicare?", "În ce constă cultura relațiilor reciproce ale educatorului cu copiii și părinții lor ca bază a educației?"

În concluzie vom menționa faptul, că criteriul eficacității cunoștințelor profesionale ale viitorului învățător (educator) prezintă cultura sa generală și pedagogică, modelul, conținutul, nivelurile și modalitățile de formare care necesită cercetări serioase.

Referințe bibliografice

1. Bazele tehnologiei și măiestriei pedagogice / Coord. V.Mîndîcanu. Chișinău, 1994
2. Holban, I., Coordonate în structura de personalitate a profesorului// Educație: ieri-astăzi-mîine, Iași, 1988. P.150-152